

Маша Сердюк

Для всіх вікових груп

# Сила слабкості й слабкість сили

## 1. Розповідайте про себе

— Чого витріщилася на мене, відповідай!

Цю фразу я почула в сьомому класі, коли математичка викликала мене до дошки. Я стояла за п'ять метрів від неї й не розуміла, чого вона від мене хоче: своє запитання вона поставила надто тихо. А ось про «витріщилася» я почула дуже добре: математичка була дуже нервовою жінкою, і від найменшої дрібниці в неї зривало дах.

Того дня «дрібницею» стала я. Вчителька репетувала, била кулаком по дошці й обзивала нас недолюдими, невігласами та іншими образливими словами.

У мене затремтіло підборіддя. Я кусала губи, щосили намагаючись стримати сльози, але вона все кричала без упину, ображаючи мене й цілий клас.

Я не витримала і заплакала.

— Що? Що?! Чого ти скімлиш? — голос математички перейшов у режим ультразвуку. — Треба було вчити формули, а не шмарклі тепер мені тут розмазувати!

— Та знає вона ваші формули тупорилі, — заступилися за мене однокласники. — Їй просто треба говорити голосніше, вона трошки погано чує.

«Трошки» — це вони, звісно, перебільшили. У шкільні роки я ходила без слухового апарата і, щиро кажучи, зараз не розумію, як це було взагалі можливо.

Училка здулася, наче куля, з якої різко вийшло повітря.

— Як не чує? А чому мені про це ніхто не казав? Треба ж було мене попередити!

А й справді.

Це, звісна річ, не виправдовує поведінку вчительки, бо волати на дитину (та й на дорослого теж!) — це взагалі ненормальна поведінка. І для мене досі є загадкою, як на неї ніхто не поскаржився за таку поведінку: адже подібні крики можна розцінити як психологічне насилля.

Проте зараз, коли при знайомстві з людьми я разом зі словом «привіт» кажу «говоріть до мене голосніше, я погано чую», я розумію, що в дечому вона тоді мала рацію.

Посадити дитину в школі за першу парту — мало. Сказати про те, що вона погано чує, лише класній керівниці — мало. Думати, що якимось воно саме там буде, — мало.

Люди не вміють читати чужі думки й не можуть здогадуватися про ваші почуття. З ними треба говорити. А іноді й пояснювати на пальцях очевидні, як може здатися на перший погляд, речі.

Говоріть із ними. Розповідайте про себе. І завжди пам'ятайте, що ви не стаєте гіршим або кращим ані тому, що погано чуєте чи носите окуляри, ані тому, що у вас стирчать вуха або дуже довгий ніс. Бути не таким, як усі, — нормально. Визнавати це — сила. Сприймати себе таким/ою, яким/ою ти є, — сила. Не перекроювати себе під інших — сила. Спокійно пояснювати іншим свою позицію без криків та істерик — сила.

Шкода, що не всі про це знають.